

Vaikutusten ennakkoarviointi

Joensuun kaupungin ohjeistus vaikutusten ennakkoarviointiin

Ohjeistus vaikutusten ennakkoarvioinnin tekemiseen:

Vaikutusten ennakkoarvioinnissa arvioidaan valmisteltavaa asiaa ja sen tavoitteita ennakkoon määriteltujen näkökulmien kautta (vaikutustyyppit). Tavoitteena on tuoda esille sekä lyhyet- sekä pitkäaikaiset vaikutukset. Vaikutusten ennakkoarvioinnilla tavoitellaan läpinäkyvää päätöksentekoa.

Lainsäädäntö antaa perusteet vaikutusten ennakkoarvioinnille. Muun muassa kuntalain 1 § ja 115 §, terveydenhuoltolain 11 § ja maankäyttö- ja rakennuslain 9 § ohjaavat vaikutusten ennakkoarviointia.

Kuntaliitto on antanut ohjeistuksen vaikutusten ennakkoarviointiin. Joensuun kaupunki soveltaa ennakkoarviointiprosessissa Kuntaliiton ohjeistusta seuraavasti:

1) Valmistelija ratkaisee, tarvitaanko ennakkoarviointia vai ei.

Ennakkoarviointi tulee kuitenkin tehdä aina, kun valmisteltavalla asialla on merkittäviä vaikutuksia seuraaviin:

- eri ikäisiin kuntalaisiin sekä sukupuoleen ja sosiaalisiin vaikutuksiin
- vammaisiin huomioiden eri vammaisryhmät
- kaupungin organisaatioon ja henkilöstöön
- kaupungin talouteen
- ympäristöön
- yrityksiin

Valmisteltavat asiat voivat liittyä mm palveluverkkoon, kuntalaisten elinoloihin ja elinympäristöön, alue- ja yhdyskuntarakentamiseen, energiatalouteen, liikkumiseen, kaupunkikuvaan, maisemaan, kulttuuriympäristöön ja rakennettuun ympäristöön.

2) Vaikutusarvioinnin tekeminen. Tunnistetaan, arvioidaan ja kirjataan vaikutukset. Tarvittaessa tarkastellaan asioita monialaisesti ja moniammatillisesti ja kuullaan kohderyhmää.

3) Kirjataan vaikutusten johtopäätökset.

4) Vaikutusarviointi otetaan huomioon valmistelussa ja päätöksenteossa.

Ennakoarviointia ei tarvitse tehdä silloin, kun kyseessä on mm.

- talousarvio
- valtuustoaloite
- oikaisuvaatimus
- viranhaltijapäätös
- tiedoksi merkittävä asia
- viranhaltijan nimeäminen
- konsernistrategia ja strategian toteutus
- kaavaprosessi (tehdään maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesti)
- lautakunnan toimialaan kuuluva erityisasia, kuten yksilöhuoltojaoston asia
- asia, jolla ei ole merkittäviä vaikutuksia kuntalaisen hyvinvointiin ja terveyteen, tiettyyn väestöryhmään, kunnan talouteen, yritystoimintaan, henkilöstöön, johtamiseen ja ympäristöön

Valmistelija tuo esille ennakoarvioinnin johtopäätökset sekä huomioi nämä asian valmistelussa sekä päätösesityksessään. Mikäli valmisteltavalla päätöksellä on useita toteutusvaihtoehtoja, tulee ne tuoda ilmi ja perustella johtopäätöksissä.

Joensuun kaupunki on osana Lapsiystävällinen kunta -työskentelyä sitoutunut tekemään lapsivaikutusten ennakoarviointia osana lapsia koskevaa päätöksentekoa.

Lapsivaikutukset kirjataan Kuntalaisvaikutukset -lomakkeelle omaan kohtaansa.

Huomioitavaa on, että merkittävissä hankkeissa lapsivaikutuksia tulee koota laajasti hyödyntämällä moniammatillista yhteistyötä ja eri lähteitä.

Laajan lapsivaikutusten arvioinnin prosessikuvaus:

1. Kootaan asiantuntijaryhmä ja kartoitetaan olemassa oleva tieto (esim. alueelliset tilastot, kouluterveyskysely, edelliset lapsivaikutusten arvoinnit vastaavista päätöksistä jne.)
2. Kerätään puuttuva tieto (tutkimukset, asiantuntijalausunnot, lasten kuuleminen...)
3. Tehdään tiedon pohjalta ratkaisuvaihtoehtojen punninta, jossa tunnistetaan vaihtoehtojen positiivisia, neutraaleja ja negatiivisia vaikutuksia. Vaikutuksia tarkastellaan lasten oikeuksien toteutumisen näkökulmasta.
4. Tuotetaan suositukset jatkovalmistelua varten ja raportoidaan arvioinnin tuloksista päätöksentekoaikavälillä

PERUSTIEDOT VAIKUTUSTEN ENNAKKOARVIOINTI KOHTEESTA

Asia:

Pyhäselän lukion
lakkauttaminen

Toteutusvaihtoehto 1

Pyhäselän lukio lakkautetaan ja nykyiset opiskelijat jatkavat opintonsa päätökseen Pyhäselässä tai siirtyvät opiskelemaan Joensuun Yhteiskoulun ja/tai Lyseon lukioihin, opiskelijoiden mahtuessa olemassa oleviin ryhmiin.

Pyhäselän lukio toimii Hammaslahdessa samassa rakennuksessa Pyhäselän koulun kanssa. Pyhäselän lukiossa on nuorten lukiokoulutuksen lisäksi lukion aikuislinja ja aikuisten perusopetuksen ryhmä, jotka toimivat Pyhäselän vankilassa.

Pyhäselän lukiossa on tällä hetkellä 38 opiskelijaa ja lukion aikuislinjalla 16 opiskelijaa. Pyhäselän lukion aikuisten perusopetuksessa ei ole vankilaopiskelijoita tällä hetkellä. Keväällä 2024 Pyhäselän lukioon on perustettu aikuisten perusopetuksen ryhmä maahanmuuttajilla, koska Joensuun aikuislukion ryhmät ovat täynnä.

Pyhäselän lukiolla ja Pyhäselän koululla on yhteiset opettajat.

Pyhäselän lukiossa opiskeleville tai yhteishaussa 2024 Pyhäselän lukioon valittaville opiskelijoille tulee

turvata lukio-opiskelupaikka opintojen päättymiseen saakka. Pyhäselän lukio voidaan lakkauttaa päättämällä opiskelijaksi ottaminen ja mahdollistamalla nykyisille opiskelijoille opintojen loppuun saattaminen. Tällöin lukion toiminta päättyisi aikaisintaan lukuvuoden 2026-2027 päätteeksi. Tässä vaiheessa kesken olevat neljännen vuoden opinnot voisi suorittaa loppuun Joensuun Lyseon ja/tai yhteiskoulun lukiossa tai Aikuislukiolla. Vaihtoehtoisesti Pyhäselän lukio voidaan lakkauttaa aiemmin siirtämällä Pyhäselän lukiossa opiskelevat opiskelijat kaupungin muihin lukioihin. Tämä voidaan tehdä aikaisintaan siinä vaiheessa kun opiskelijat mahtuvat olemassa oleviin muiden lukioden ryhmiin.

Toteutusvaihtoehto 2

Toteutusvaihtoehto 3

**Päättävä toimielin / päättävät
toimielimet:**

Arvioitu päätösaikataulu:

Valmistelijat:

Kaupunginvaltuusto

6/2024

Koulutus- ja nuorisajohtaja

Valitse vaikutusten ennakoarviointikohteet

Valitse mitä vaikutustyyppisiä haluat arvioida

1. Eri ikäiset kuntalaiset	☒ Kyllä
2. Vammaiset huomioiden eri vammaisryhmät	☐ Kyllä
3. Kaupungin organisaatio ja henkilöstö	☒ Kyllä
4. Kaupungin talous	☒ Kyllä
5. Ympäristö	☐ Kyllä
6. Yritykset	☐ Kyllä

1. ERI IKÄISET KUNTALAISET

1.1 Vaikutus erityisesti johonkin tiettyyn ihmisryhmään

Esim. opiskelijat, etninen tausta, kieli, erityisryhmä?

Vaikutus koskettaa toisen asteen opiskelijoita. Toisen asteen opiskelijoiden määrä on hienoisessa kasvussa 2030-luvulle, jolloin lapsimäärän vähenemä tavoittaa toisen asteen. Lukiokoulutukseen hakeutuvien määrä on viime vuosina kasvanut Joensuussa. Pyhäselän lukion lakkauttaminen vaikuttaisi niihin lukiokoulutukseen hakeutuviin, joiden keskiarvo ei riitä keskustan lukioihin. Pyhäselän lukion lakkautuessa lähin matalamman keskiarvon lukio löytyisi Kontiolahdesta.

1.2 Vaikutukset fyysiseen terveyteen ja turvallisuuteen

Lapset

Pieni lukio voi luoda osalle opiskelijoista turvallisuutta fyysiseen ympäristöön.

Työikäiset

Ikäihmiset

1.3 Vaikutukset psyykkiseen hyvinvointiin ja ihmissuhteisiin

Lapset

Mielekkäällä jatko-opintopaikalla voidaan katsoa olevan vaikutusta psyykkiseen hyvinvointiin ja ihmissuhteisiin. Pyhäselän lukion lakkauttaminen voi vaikuttaa jonkin verran mielekkään opiskelupaikan löytymiseen. Pienen lukion eduksi on esitetty pienen lukion valmiutta ottaa huomioon opiskelijoiden erilainen tuen tarve ja yksilölliset ratkaisut. Myös isommissa lukioissa voidaan kuitenkin tarjota monipuolisia yksilöllisiä polkuja. Lisäksi suuremmissa lukioissa erityisopettajan sekä opiskeluhuoltopalveluiden läsnäolo koulussa useampina päivinä viikossa mahdollistaa avun ja tuen saamisen.

Työikäiset

Ikäihmiset

1.4 Vaikutukset toimeentuloon

Lapset

Työikäiset

Ikäihmiset

1.5 Vaikutukset palvelujen saatavuuteen

Lapset

Jatkossa lukiot keskittyisivät Joensuun keskustan alueelle. Lukiokoulutuksen saavutettavuus hieman heikentyisi eteläisessä osassa kaupunkia. Pyhäselän alueelta on kuitenkin aina hakeuduttu lukio-opintoihin ja ammatilliseen koulutukseen Joensuun keskustan alueelle. Pyhäselän lukioon on viime vuosien aikana hakeutunut useita opiskelijoita keskusta-alueelta. Ympäryskunnista, kuten Rääkkylästä Pyhäselän lukioon on tullut yksittäisiä opiskelijoita. Pyhäselän lukion houkuttelevuus Hammaslahden ja lähialueiden nuorten jatko-opiskelupaikkana vaihtelee vuosittain.

Työikäiset

-

Ikäihmiset

-

1.6 Vaikutukset elinympäristöön

Lapset

-

Työikäiset

-

Ikäihmiset

-

1.7 Vaikutukset kulkuyhteyksiin ja liikkumiseen

Lapset

Toisen asteen opiskelijat kulkevat koulumatkansa omatoimisesti tai julkisen liikenteen vuoroilla.

Työikäiset

Ikäihmiset

1.8 Vaikutukset yhdenvertaisuuteen, tasa-arvoon ja sukupuoleen

Lapset

Pyhäselän lukiossa lukio-opintoja järjestetään hyvin pienille opiskelijamäärille. Samaan ei ole mahdollisuutta keskustan lukiossa, jolloin tasa-arvo ei täysin toteudu. Toki on huomattava, että pienten lukuioiden lisä tuottaa myös tuloja kaupungille enemmän, kuin suurempi lukio ja näin ollen on perustelua miksi yhdessä lukiossa opintojaksoja on voitu tarjota huomattavasti keskustan lukioita pienemmille opiskelijajoukoille.

Työikäiset

Ikäihmiset

1.9 Vaikutukset mielekkääseen vapaa-ajanviettoon

Lapset

Työikäiset

Ikäihmiset

1.10 Jokin muu, mikä?

Pyydetään lausunto
tarvittavilta
sidosryhmiltä

Miksi ei pyydetä lausuntoa?

☐ Kyllä

☒ Ei

Kuntalaisvaikutuksen johtopäätökset:

Pyhäselän lukion lakkauttaminen vaikuttaisi Joensuun lukiokoulutuksen opiskelijapaikkojen määrään. Jatkossa Joensuun hallinnoimina toimisi kaksi nuorten lukiokoulutuksen lukiota Joensuun keskustassa. Pyhäselän lukion opiskelijamäärä on tällä hetkellä pieni ja korotettu valtionosuus ei riitä kattamaan lukiokoulutuksesta syntyviä kustannuksia. Pyhäselän lukion lakkauttaminen vaikuttaa jonkin verran alueelliseen koulutukselliseen tasa-arvoon, mutta on huomattava, että Pyhäselän ja Hammaslahden alueelta on aiemminkin hakeuduttu keskustan alueelle toisen asteen opintoihin.

Lisää tarvittavat liitteet (lausunnot, raportit ym.)

3. KAUPUNGIN ORGANISAATIO JA HENKILÖSTÖ

Palvelujen tuottamis- ja järjestämisvastuun muutokset, toimintatavan muutos

Pyhäselän lukiolla ja Pyhäselän koululla on yhteinen henkilöstö. Pyhäselän lukion lakkautuessa opetustuntien täyttyminen opettajille ainoastaan Pyhäselän koulusta muodostuisi osassa oppiaineista vaikeaksi. Tämä seurauksena opettajien tulisi opettaa useammassa koulussa saadakseen viran määrittelemän minimituntimäärän täyteen. Opettajien liikkua työpäivän aikana koulusta toiseen maksetaan opettajalle korvaus liikkumisesta.

Uudenlaiset palvelujen tuottamistavat

Henkilöstön määrä ja asema

Pyhäselän lukion lakkauttaminen tarkoittaisi opettajien tehtävien vähentymistä ja mahdollisia osa-aikaisuuksia. Tulevina vuosina Joensuussa on eläköitymässä liki 100 opettajaa, joista noin puolet ovat aineenopettajia. Näin ollen tarvetta irtisanomisille ei ole näköpiirissä.

Henkilöstön osalta kuitenkin tapahtuisi työpaikkojen vaihtumisia, jotka tulee huomioida.

Organisaation tehtävien määrä, laatu tai menettelytavat

Jokin muu, mikä?

Organisaatio- ja henkilöstövaikutusten johtopäätökset:

Lisää tarvittavat liitteet (lausunnot, raportit ym.)

4. KAUPUNGIN TALOUS

Kaupungin menot ja tulot

Pyhäselän lukion lakkauttamisella ja nykyisen opiskelijamäärän verran opiskelupaikkojen keskustan lukioissa lisäämällä on Pyhäselän lukion lakkauttamisesta saatavissa säästöjä 50 000 euroa. Jos lukiokoulutuksen aloituspaikkoja lisätään

keskustan lukioissa samassa suhteessa kun niitä Pyhäselän lukiosta lakkautuu, muodostuvat säästöt kuluvat keskustan lukioden nouseviin tilavuokriin ja henkilöstökuluihin.

Jos Pyhäselän lukio lakkautetaan ja opiskelupaikkoja vähennetään samassa suhteessa on säästöjä saavutettavissa 110 000 - 120 000 euroa.

Pyhäselän lukio säästöpotentiaalissa on huomioitu pienten lukioden lisän vaikutus valtionosuuksiin sekä Pyhäselän koulun nousevat henkilöstökustannukset, jotka muodostuvat henkilöstön siirtymisestä paikasta toiseen.

Investoinnit

Velkaantuminen

Tuottavuus ja tuloksellisuus

Jokin muu, mikä?

Talousvaikutusten johtopäätökset:

Pyhäselän lukion lakkauttamisesta on saavutettavissa säästöjä, jos samalla lukiokoulutuksen aloituspaikkoja vähennetään samassa suhteessa. Tällöin keskustan lukioden aloituspaikat säilyvät nykyisellä tasolla.

Lisää tarvittavat liitteet (lausunnot, raportit ym.)

Ennakoarvioinnista vastaava

Päivämäärä

pp.kk.vvvv

03.05.2024

Nimi

Pyhäselän lukio

Anna se sähköpostiosoite minne vaikutusten ennakoarviointi

liitteineen toimitetaan * = on pakollinen kenttä

etunimi.sukunimi@joensuu.fi

aatu.mustonen@joensuu.fi

Vastaanotettu

2024-05-03 14:36

Vahvistusnumero

20beb3b6ba

Vahvistusnumero: 20beb3b6ba

Aikaleima: 3.5.2024 14.36